

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2013

aruandeaasta lõpp: 31.12.2013

ärinimi: osühing Tristafan

registrikood: 10452387

tänava nimi, Metsavahi tee 25

maja number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 11911

telefon: +372 5046577

e-posti aadress: mati@sylvester.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Konsolideeritud bilanss	6
Konsolideeritud kasumiaruanne	8
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	9
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	11
Lisa 2 Raha	15
Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud	15
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	16
Lisa 5 Varud	16
Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	17
Lisa 7 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	17
Lisa 8 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	17
Lisa 9 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	18
Lisa 10 Pikaajalised finantsinvesteeringud	19
Lisa 11 Kinnisvarainvesteeringud	20
Lisa 12 Materiaalne põhivara	21
Lisa 13 Bioloogilised varad	21
Lisa 14 Immateriaalne põhivara	22
Lisa 15 Kapitalirent	22
Lisa 16 Kasutusrent	23
Lisa 17 Laenukohustused	24
Lisa 18 Võlad ja ettemaksed	26
Lisa 19 Eraldised	27
Lisa 20 Tingimuslikud kohustused ja varad	27
Lisa 21 Sihtfinantseerimine	27
Lisa 22 Osakapital	28
Lisa 23 Müügitulu	28
Lisa 24 Kaubad, toore, materjal ja teenused	29
Lisa 25 Mitmesugused tegevuskulud	29
Lisa 26 Tööjõukulud	29
Lisa 27 Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtjalt	29
Lisa 28 Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	30
Lisa 29 Intressikulud	30
Lisa 30 Muud finantstulud ja -kulud	30
Lisa 31 Seotud osapooled	30
Lisa 32 Konsolideerimata bilanss	32
Lisa 33 Konsolideerimata kasumiaruanne	32
Lisa 34 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	33
Lisa 35 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	34

Tegevusaruanne

Sissejuhatus

Käesolev konsolideeritud majandusaasta aruanne kajastab konsolideeriva üksuse OÜ Tristafan ja konsolideerimisgrupi kui terviku finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.

Tulud, kulud ja kasum

2013. aastal moodustas kontserni konsolideeritud müügitulu 9,38 milj. eurot (2012: 8,59 milj. eurot). Ärikasum oli 605,2 tuh. eurot (2012: 196,6 tuh. eurot). Aruandeaasta konsolideeritud puhaskasumiks kujunes 6,72 milj. eurot (2012: 4,39 milj. eurot).

Peamised finantssuhtarvud (kontsern)

	2013	2012
Maksevõime üldine tase = käibevara / lühiajalised kohustused	1,59	0,72
Varade käibekordaja = müügitulu / aasta keskmised koguarvad	0,14	0,14
Põhivarade käibekordaja = müügitulu / aasta keskmised põhivarad	0,18	0,16
Käibevarade käibekordaja = müügitulu / aasta keskmised käibevarad	0,72	0,92
Võlakordaja = pika- ja lühiajalised kohustused / koguarvad	0,23	0,27
Võõrkapitali ja omakapitali suhe = kohustused / omakapital	0,30	0,36
Ärirentaablus = ärikasum / müügitulu	6,45%	2,30%
Puhasrentaablus = puhaskasum / müügitulu	71,61%	51,10%
Varade tootlus (ROA) = puhaskasum /aasta keskmised koguarvad	10,13%	7,11%
Omakapitali tulukus (ROE) = puhaskasum /aasta keskmine omakapital	13,46%	9,86%

Peamised finantssuhtarvud (emaettevõtte)

	2013	2012
Maksevõime üldine tase = käibevara / lühiajalised kohustused	2,17	1,36
Võlakordaja = pika- ja lühiajalised kohustused / koguarvad	0,11	0,14
Võõrkapitali ja omakapitali suhe = kohustused / omakapital	0,13	0,16
Varade tootlus (ROA) = puhaskasum /aasta keskmised koguarvad	14,21%	8,73%
Omakapitali tulukus (ROE) = puhaskasum /aasta keskmine omakapital	16,20%	10,22%

Tütar- ja sidusettevõtted

Tütarettevõtted

Bilansipäeva seisuga on OÜ-l Tristafanil 4 tütarettevõtet:

- AS Pihlamaa – OÜ Tristafan osalus 80%. Ettevõtte põhitegevuseks on Tallinnas Peterburi teel asuva kinnisvara rentimine. Aruandeaasta müügitulu oli 1,67 milj. eurot ja kasum 164,9 tuh. eurot.
- OÜ Koordi Tallid – OÜ Tristafan osalus 66,5%. Järva Maakonnas Roosna-Alliku vallas asuv hobusekasvatusega tegelev ettevõtte. Aruandeaasta müügitulu oli 48,7 tuh. eurot ja kahjum 16,3 tuh. eurot.

- AS Oskar LT -Tristafan OÜ osalus 50,5% Ettevõtte asub Viljandi Maakonnas Saarepeedi vallas ja tegeleb lihatoodete tootmisega. Aruandeaastal oli AS Oskar LT müügitulu 7,6 milj. eurot ja puhaskasum 228,3 tuh. eurot.
- OÜ Tristafan Haldus- Tristafan OÜ osalus 100%. Ettevõtte tegevuskoht on Järva Maakonnas Roosna-Alliku vallas ja põhitegevuseks on põllumajandus ja varade haldus. Aruandeaastal saadi müügitulu 63 tuh. eurot ja kahjum 96,5 tuh. eurot.

Sidusettevõtted

Bilansipäeva seisuga on OÜ-l Tristafan 8 sidusettevõtet. Detailsem info sidusettevõtete kohta on ära toodud lisas 9.

Investeeringud

OÜ Tristafan

2013. aastal andis osühing uusi pikaajalisi laene 2 737 tuh. eurot ja ettevõttele tagastati laene summas 932 tuh. eurot. Laenud on antud eesmärgiga kindlustada laenusajaid täiendavate finantsvahenditega, et võimaldada käimasolevate projektide jätkamist ja lõpuleviimist.

AS Oskar LT

2013. soetati ja võeti kapitalirendile tootmiseks vajalikke seadmeid ja transpordivahendeid maksumusega 91,2 tuh. eurot.

OÜ Tristafan Haldus

2013. aastal soetas ettevõtte põhivara 87 tuh. euro eest.

AS Pihlamaa

2013. aastal teostati kinnisvara parendusi ja soetusi 31 tuh. euro eest.

Personal

OÜ Tristafan

Aruandeaastal ettevõttes töötajaid ei olnud. Juhatusel liikmele tasu ei makstud.

AS Oskar LT

Ettevõtte keskmine töötajate arv 2013. aastal oli 88 ja tööjõukulud kokku olid aruandeaastal 1 047 tuh. eurot. Juhatusel liikmele tasu aruandeaastal arvestati 17,8 tuh. eurot.

OÜ Koordi Tallid

Aruandeperioodi keskmine töötajate arv oli 2. Tööjõukulud kokku moodustasid aruandeaastal 22,4 tuh. eurot. Ettevõtte juhatuses on 3 liiget. Juhatusel liikmele tasu arvestati ühele liikmele summas 3,7 tuh. eurot.

OÜ Tristafan Haldus

Aruandeaastal oli OÜ-s Tristafan Haldus keskmine töötajate arv 2. Tööjõukulud kokku moodustasid aruandeaastal 57 tuh. eurot. Juhatusel liikmele tasu arvestati ühele liikmele summas 18 tuh. eurot.

AS Pihlamaa

Aruandeaastal oli ettevõttes üks töötaja. Tööjõukulud kokku moodustasid 5,1 tuh. eurot. Juhatusel liikmele tasu arvestati 0,7 tuh. eurot.

Eesmärgid järgmiseks majandusaastaks

OÜ Tristafan

Ettevõtte on jätkuvalt tegutsenud ka 2013. aastal. Investeeringutegevus jääb OÜ Tristafan põhitegevuseks.

AS Oskar LT

2014. aastal on kavas jätkata kõrge lihasisaldusega kvaliteetsete lihatoodete tootmist ja kasvatada müügitulu kuni 20% võrra. Jätkatakse tootmisprotsessi efektiivsemaks muutmist, tooteportfelli optimeerimist ning edasist tööd turuosa kasvatamisel Eestis. Oluliselt suuremat rõhku on kavas panna turunduslikule tegevusele.

Koordi Tallid OÜ

2014. aastal on kavas suurendada hobuste hoiu- ja ülalpidamisteenuste mahtu.

AS Pihlamaa

Ettevõtte jätkab tegevust kinnisvara rendileandjana ka 2014. aastal.

Tegevuskeskkonna ja makromajandusliku arengu mõju

OÜ Tristafan kontserni kuuluvate ettevõtete majandustegevus hõlmab mitmeid tegevusvaldkondi (toiduainetetööstus, kinnisvara erinevates sektorites, väärtpaberiportfell) ja paikkondi. Maailmamajanduses ja valuutaturgudel ning panganduses toimuv on avaldanud mõju kõigi kontserniettevõtete tegevusele. Riigiti ja valdkonniti on võimalik ka edaspidine kasumlikkuse vähenemine. Kontserniettevõtete tegevusele mõjub oluliselt ka asukohariikide üldine majandusolukord (maksupoliitika, inflatsioon jne.).

Valuuta-, intressi- ja börsimuutustega seotud riskid

Kontserni kuuluvad ettevõtted on soetanud vara kapitalirendi tingimustel ja saanud pikaajalist pangalaenu krediitiasutustelt. Lepingute intressimäärad on seotud EURIBOR-iga. 2013. aastal püsis EURIBOR suhteliselt madalal tasemel 2014. aastaks prognoositakse sama trendi jätkumist, seega intressikulude olulist kasvu oodata ei ole.

OÜ Tristafan poolt väljaspool Eestit asuvate ettevõtetega sõlmitud laenulepingud on fikseeritud kursiga valuutades (euro, linn).

Väärtpaberiportfelli haldamine toimub professionaalsete haldurite poolt ning seda mõjutavad tavapäraselt sellele valdkonnale omased riskid.

Juhtkond usub, et on võtnud kasutusele kõik vajalikud meetmed, et tagada kontserni jätkusuutlikkus ja kasv praegustes tingimustes.

Konsolideeritud ettevõtte dividendipoliitika

OÜ Tristafan omanik planeerib dividendide maksmist suhteliselt väikeses mahus võrrelduna vaba omakapitaliga ning see ei mõjuta oluliselt ettevõtte arengut.

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	2 734 169	1 311 733	2
Finantsinvesteeringud	9 883 208	7 446 996	3
Nõuded ja ettemaksud	1 379 753	846 829	4
Varud	1 469 462	870 470	5
Kokku käibevara	15 466 592	10 476 028	
Põhivara			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	7 495 769	7 899 150	7
Finantsinvesteeringud	2 234 133	2 229 133	10
Nõuded ja ettemaksud	31 268 959	29 708 985	4
Kinnisvarainvesteeringud	8 448 253	8 850 729	11
Materiaalne põhivara	3 901 191	4 373 233	12
Bioloogilised varad	110 994	100 522	13
Immateriaalne põhivara	22 106	11 355	14
Kokku põhivara	53 481 405	53 173 107	
Kokku varad	68 947 997	63 649 135	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	2 604 974	5 554 339	17
Võlad ja ettemaksud	5 045 937	7 480 276	18
Eraldised	2 068 480	1 567 525	19
Sihtfinantseerimine	0	46 463	21
Kokku lühiajalised kohustused	9 719 391	14 648 603	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	6 099 537	1 925 873	17
Sihtfinantseerimine	0	372 531	21
Kokku pikaajalised kohustused	6 099 537	2 298 404	
Kokku kohustused	15 818 928	16 947 007	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	2 556	2 556	22
Kohustuslik reservkapital	639	639	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	45 364 155	40 942 802	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 577 084	4 421 353	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	51 944 434	45 367 350	

Vähemusosalus	1 184 635	1 334 778	
Kokku omakapital	53 129 069	46 702 128	
Kokku kohustused ja omakapital	68 947 997	63 649 135	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Müügitulu	9 380 580	8 591 206	23
Muud äritulud	19 622	20 200	
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	25 874	36 517	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 964 601	-5 784 684	24
Mitmesugused tegevuskulud	-1 006 617	-853 867	25
Tööjõukulud	-1 149 403	-1 093 767	26
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-670 802	-680 193	11;12;14
Muud ärikulud	-29 404	-38 759	
Kokku ärikasum (-kahjum)	605 249	196 653	
Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtjatelt	2 397 199	2 092 134	27
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	3 475 092	3 083 910	28
Intressikulud	-321 097	-391 448	29
Muud finantstulud ja -kulud	-27 447	-950 903	30
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 128 996	4 030 346	
Tulumaks	588 635	356 848	18
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 717 631	4 387 194	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	6 577 084	4 421 353	
Vähemusosaluse osa kasumist (kahjumist)	140 547	-34 159	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	605 249	196 653	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	670 802	680 193	11;12;14
Kasum (kahjum) põhivara müügist	0	-2 924	
Muud korrigeerimised	-9 501	-5 046	
Kokku korrigeerimised	661 301	672 223	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-59 716	-208 414	
Varude muutus	-598 992	-83 311	5
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-165 053	175 824	
Makstud intressid	-241 591	-339 836	
Laekumised sihtfinantseerimisest	5 822	5 685	
Kokku rahavood äritegevusest	207 020	418 824	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-129 056	-256 238	
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	0	54 175	
Tasutud bioloogilise vara soetamisel	-6 843	0	13
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-30 995	-88 898	11
Netorahavoog tütarettevõtjate ja äritegevuste soetamisel	-300 000	0	8
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-4 998 450	-1 641 734	
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	4 040 812	0	
Antud laenud	-1 997 152	-967 362	
Antud laenude tagasimaksed	932 381	854 297	
Laekunud intressid	401 279	563 539	
Laekunud dividendid	609 769	1 390 475	
Muud laekumised investeerimistegevusest	0	152 669	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 478 255	60 923	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	5 000 000	0	
Saadud laenude tagasimaksed	-454 879	-363 135	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-65 824	-63 587	
Makstud intressid	0	-115 785	
Makstud dividendid	-1 800 000	-169 341	18
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	2 679 297	-711 848	
Kokku rahavood	1 408 062	-232 101	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 311 733	1 536 242	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 408 062	-232 101	
Valuutakursside muutuste mõju	14 374	7 592	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 734 169	1 311 733	

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			Vähemusosalus	Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)		
	31.12.2011	2 556	639		
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	4 421 353	-34 159	4 387 194
31.12.2012	2 556	639	45 364 155	1 334 778	46 702 128
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	6 577 084	140 547	6 717 631
Muud muutused omakapitalis	0	0	0	-290 690	-290 690
31.12.2013	2 556	639	51 941 239	1 184 635	53 129 069

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

OÜ Tristafan 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

OÜ Tristafan kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad OÜ Tristafan ning tema tütaretevõtete AS Pihlmaa, AS Oskar LT, OÜ Koordi Tallid ja OÜ Tristafan Haldus finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideeritud aruandes on rida-realt konsolideeritud kõigi emaettevõtte kontrolli all olevate tütaretevõtete finantsnäitajad. Elimineeritud on kõik kontsernisisesed nõuded ja kohustused, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vähemusosa emaettevõtte kontrolli all olevate ettevõtete tulemusel ja omakapitalis on konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist ning konsolideeritud kasumiaruandes eraldi kirjel.

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud. Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval, s.t.päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdüd finantsvara üle.

Raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjatele ja muud nõuded (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühi- ja pikaajalisi finantsinvesteeringuid aktsiatesse (v.a. sellised osalused tütar- ja sidusettevõtetes, mida kajastatakse vastavalt kas konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) kajastatakse õiglases väärtuses, juhul kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglase väärtuse aluseks on finantsinstrumendi noteeritud turuhind. Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mille õiglase väärtuse ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse soetusmaksumuses. Lühiajaliste finants- investeeringutena kajastatakse kauplemiseesmärgil hoitavaid väärtpabereid (aktsiad, fondi osakud jne.).

Pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse sidus- ja tütaretevõtete aktsiad ja osasid ning muid pikemaks perioodiks kui üks aasta soetatud väärtpabereid. Samuti kajastatakse pikaajalise finantsinvesteeringuna antud laene, mille maksetähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Igal bilansipäeval hindab ettevõtte juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata investeeringute väärtuse langusele. Juhul kui on kahtlusi, mis viitavad investeeringute väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test sarnaselt materiaalse põhivaraga. Kui selgub, et vara kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse investeering alla tema kaetavale väärtusele. Muutused kajastatakse kasumi või kahjumina aruandeperioodi kasumiaruandes.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk.

Rahavoogude aruande koostamisel on kasutatud kaudset meetodit- äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuste saldode muutused. Rahavoogude aruandes ei kajastata väärtpaberiportfelli sisesed tehingud (ostud, müügid, dividendid, intressid) vaid ainult väärtpaberiportfelli kantud või sealt laekunud summad.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale arvestusvaluuta euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud), hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses (õiglase väärtuse meetodil kajastatavad kinnisvarainvesteeringud; bioloogilised varad; lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitali-instrumentidesse, mille õiglase väärtus on usaldusväärselt hinnatav), hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpannga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksud, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpannga

valuutakursi alusel.

Aruandes on valuutakontode jääkide ja sidusettevõtete tulemuste konverteerimisel kasutatud järgnevaid kurse:

31.12.2012

1 EUR = 0,6977 LVL

1 EUR = 3,4528 LTL

1 EUR = 1,3194 USD

1 EUR = 8,5820 SEK

31.12.2013

1 EUR = 0,7028 LVL

1 EUR = 3,4528 LTL

1 EUR = 1,3791 USD

1 EUR = 8,8591 SEK

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõttel on kontroll. Tütarettevõtet loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui kontsern omab kas otseselt või kaudselt üle 50% tütar-ettevõtte hääleõiguslikest aktsiatest või osadest või on muul moel võimeline kontrollima tütar-ettevõtte tegevus- ja finantspoliitikat.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil. Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütar-ettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused (s.o omandatud netovara) arvele nende õiglases väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse kontserni osalust omandatud ettevõtte varades, kohustustes ja tingimuslikes kohustustes ning tekkinud firmaväärtust konsolideeritud bilansis ning osalust omandatud ettevõtte tuludes ja kuludes konsolideeritud kasumiaruandes. Positiivset firmaväärtust kajastatakse konsolideeritud bilansis immateriaalse varana.

Sidusettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle omatakse olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Olulist mõju eeldatakse juhul, kui investorettevõtte omanduses on otse või tütar-ettevõtete kaudu 20% kuni 50% sidusettevõtte hääleõiguslega aktsiatest või osadest.

Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud bilansis kapitaliosaluse meetodil. Juhul kui kontserni osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte bilansilist väärtust, vähendatakse investeeringu bilansilist väärtust nullini. Edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. Sidusettevõtete negatiivse omakapitali taastamiseks moodustatakse bilansipäeva seisuga eraldis, mida korrigeeritakse igal bilansipäeval vastavalt investeeringuobjekti majandustulemustele. Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, välja arvatud investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse, mis konsolideerimata aruandes on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud müüdü toodangu kulus. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest, tootmiskuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit. Lõpetamata- ja valmistoodangu puhul on tootmise üldkulud varudele jagatud ettevõtte normaalsest tootmismahjust lähtudes. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Materjalid ja lõpetamata toodang hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate valmistoodete hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoodete neto realiseerimismaksumuse.

Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdü toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

Bioloogilised varad

Kontsernis on arvele võetud nii taimne kui loomne bioloogiline vara. Bioloogilisi varasid kajastatakse õiglases väärtuses. Igal bilansipäeval korrigeeritakse varade väärtust vastavalt õiglase väärtuse muutumisele. Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirenditingimustel rendituna) renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata oma majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid

tehingutasusid ja kulutusi (s.o notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehingtõenäoliselt aset leidnud).

Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse pärast arvelevõtmist õiglasest väärtuses. Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Amortisatsiooni arvutamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Juhul kui kinnisvarainvesteeringu objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid. Kinnisvarainvesteeringutele rakendatav amortisatsioonimäärade vahemik on 3-20% aastas. Konkreetse rendilepingu teenindamiseks tehtud kinnisvarainvesteeringu täiendustele rakendatav amortisatsiooniperiood on võrdne rendilepingu pikkusega. Antud ajahetkel omab kontserniettevõtte 5 aastast rendilepingut, seega rakendatakse amortisatsioonimäär 20% aastas.

Hilisemad kulutused on lisatud kinnisvarainvesteeringu soetusmaksumusele juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab seoses kulutustega tulevikus majanduslikku kasu ning kulutuste soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Muud hilisemad kulutused (näiteks remont, hooldus) on kajastatud aruandeperioodi kuludes. Juhul, kui kinnisvarainvesteeringu objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatava komponendi jääkmaksumus kantakse bilansist maha.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostetud põhivaraga.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 640 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kui põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ja seda finantseeritakse laenuga, lülitatakse laenukasutuse kulutused objekti soetusmaksumusse. Vara maksumusse kapitaliseeritakse laenukasutuse kulutused, mis on arvestatud alates vara valmistamise alustamise hetkest kuni vara valmimiseni.

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenu asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsetele põhivaradele. Amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Firmaväärtust ei amortiseerita. Firmaväärtus kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele, kui see on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 640 eurot

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Maa	ei amortiseerita
Ehitised ja rajatised	kuni 50 aastat
Masinad ja sedamed	4-10 aastat
Muu inventar	kuni 5 aasta
Immateriaalne põhivara	kuni 10 aasta

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule kontserni bilansis kajastatavale varale.

Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Ettevõtte moodustab eraldisi nende kohustuste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaaja määramisel tuginetakse juhtkonna hinnangutele.

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõttel on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline (üle 50%) ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav.

Eraldise realiseerumisega kaasnevaid kulutusi hinnatakse bilansipäeva seisuga ning eraldise suurust hinnatakse uuesti igal bilansipäeval.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohutusi kajastatakse aruandes eraldiste või tingimuslike kohustustena.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimisel kajastatakse tulu sihtfinantseerimisest proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Kasumiaruandes kajastatakse kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intressitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastava nõudeõiguse tekkimisel.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1.01.2008 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 21/79 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapäraselt lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohutusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Eesti hea raamatupidamise tava kohaselt loetakse pooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele. Seotud osapooltena käsitletakse aruandes:

- tütarettevõtted;
- sidusettevõtted;
- teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted;
- tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte äriliste otsustele;
- eelmisses punktis kirjeldatud isikute lähedased pereliikmed (s.o pereliikmed, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu; näiteks elukaaslased ja lapsed) ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Sularaha kassas	7 955	2 731
Arvelduskontod	2 726 214	1 309 002
Kokku raha	2 734 169	1 311 733

Lisa 3 Lühiajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

				Kokku	Lisa nr
	Aktsiad ja osad	Fondiosakud	Muud		
31.12.2011	4 762 822	632 636	4 092	5 399 550	
Soetamine	1 459 762	165 019	0	1 624 781	
Müük müügihinnas või lunastamine	-187 439	-442 950	0	-630 389	
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	999 933	19 503	0	1 019 436	28
Muud	0	0	33 618	33 618	
31.12.2012	7 035 078	374 208	37 710	7 446 996	
Kajastatud õiglasel väärtuses	7 035 078	374 208	37 710	7 446 996	
Soetamine	4 989 527	0	0	4 989 527	
Müük müügihinnas või lunastamine	-4 007 299	0	0	-4 007 299	
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	1 446 721	-23 921	0	1 422 800	28
Muud	0	0	31 184	31 184	
31.12.2013	9 464 027	350 287	68 894	9 883 208	

Aktsia- ja võlakirjafondid on kajastatud õiglasel väärtuses. Aktsiate õiglasel väärtuseks on võetud nende sulgemishinnad börsil 31.12. seisuga. Kasumid ja kahjumid tehingutest lühiajaliste finantsinvesteeringutega ning investeeringutelt teenitud dividendid on kajastatud aruandeperioodi kasumiaruandes (vt. lisa 28).

Rahavoogude aruande investeerimistegevuse rahavoogudes ei kajastata väärtpapieriportfelli siseseid tehinguid lühiajaliste finantsinvesteeringutega.

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	673 865	673 865	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	673 865	673 865	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7 446	7 446	0	0	6
Muud nõuded	31 955 662	686 703	9 144 755	22 124 204	
Laenuõuded	25 864 760	660 369	7 337 435	17 866 956	
Intressinõuded	6 084 137	19 569	1 807 320	4 257 248	
Dividendinõuded	6 765	6 765	0	0	
Ettemaksed	6 423	6 423	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	6 423	6 423	0	0	
Muud laekumata nõuded	5 316	5 316	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	32 648 712	1 379 753	9 144 755	22 124 204	

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	614 745	614 745	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1 527	1 527	0	0	6
Muud nõuded	29 931 019	222 034	10 895 853	18 813 132	
Laenuõuded	24 932 371	203 363	9 286 190	15 442 818	
Intressinõuded	4 979 977	0	1 609 663	3 370 314	
Dividendinõuded	18 671	18 671	0	0	
Ettemaksed	3 280	3 280	0	0	
Muud laekumata nõuded	5 243	5 243	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	30 555 814	846 829	10 895 853	18 813 132	

Lisa 5 Varud (eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Tooraine ja materjal	394 246	390 130
Lõpetamata toodang	229 187	215 333
Valmistoodang	273 454	262 545
Müügiks ostetud kaubad	570 308	195
Ettemaksed varude eest	2 267	2 267
Kokku varud	1 469 462	870 470

Aruandeaastal varusid all hinnatud ei ole.

Lisa 6 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2013		31.12.2012	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	88 645	0	95 917
Üksikisiku tulumaks	0	11 665	0	11 639
Erisoodustuse tulumaks	0	98	0	87
Sotsiaalmaks	0	21 880	0	22 813
Kohustuslik kogumispension	0	1 047	0	1 056
Töötuskindlustusmaksed	0	1 902	0	2 657
Intress	0	244	0	0
Ettemaksukonto jääk	7 446		1 527	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	7 446	125 481	1 527	134 169

Lisa 7 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012	Lisa nr
Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	7 495 769	7 899 150	9
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	7 495 769	7 899 150	

Lisa 8 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2012	31.12.2013
10701620	AS Pihlamaa	Eesti	Kinnisvara rent	65	80
10372286	AS Oskar LT	Eesti	Lihatoodete tootmine	50.50	50.50
11064492	OÜ Koordi Tallid	Eesti	Hobusekasvatus	66.50	66.50
11903225	OÜ Tristafan Haldus	Eesti	Põllumajandus	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon			
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2012	Omandamine	31.12.2013
AS Pihlamaa	2 256 725	300 000	2 556 725
AS Oskar LT	830 852	0	830 852
OÜ Koordi Tallid	127 817	0	127 817
OÜ Tristafan Haldus	2 556	0	2 556
Kokku	3 217 950	300 000	3 517 950

Omandatud osalused			
Tütarettevõtja nimetus	Omandatud osaluse %	Omandamise kuupäev	Omandatud osaluse soetusmaksumus
AS Pihlamaa	15	22.01.2013	300 000

Lisa 9 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad (eurodes)

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Sidusettevõtja registrikood	Sidusettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2012	31.12.2013
10845997	AS Papiniidu Projekt	Eesti	Kinnisvaraarendus	50	50
11414271	OÜ Navi Shipping	Eesti	Investeering	50	50
11119359	AS Parston Capital	Eesti	Investeering	50	50
10151740	OÜ Kesa Agro	Eesti	Põllumajandus	26.60	26.60
40003523160	SIA MKEE	Läti	Kinnisvaraarendus	25	25
40003523495	SIA Tirdzniecibas Centrs Pleskodale	Läti	Kinnisvaraarendus	25	25
126094641	UAB Centresta	Leedu	Kinnisvaraarendus	25	25
125765062	UAB Panorama	Leedu	Kinnisvaraarendus	25	25

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon				
Sidusettevõtja nimetus	31.12.2012	Dividendid	Kasum(kahjum) kapitaliosaluse meetodil	31.12.2013
AS Papiniidu Projekt	2 691 775	-279 042	848 226	3 260 959
OÜ Navi Shipping	1 278	0	0	1 278
AS Parston Capital	0	0	0	0
OÜ Kesa Agro	120 401	0	4 574	124 975
SIA MKEE	543 082	0	324 386	867 468
SIA Tirdzniecibas Centrs Pleskodale	3 233 676	-3 032 331	1 051 229	1 252 574
UAB Centresta	489 767	0	59 565	549 332
UAB Panorama	819 171	0	620 012	1 439 183
Kokku	7 899 150	-3 311 373	2 907 992	7 495 769

Läti Vabariigis tegutsevat sidusettevõtet, SIA Tirdzniecibas Centrs Pleskodale, poolt omanikele jagatud dividendide summa võrra vähendati OÜ Tristafan laenukohtustust sama ettevõtte ees.

Lisa 10 Pikaajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

		Kokku
	Aksiad ja osad	
31.12.2011	1 886 672	1 886 672
Soetamine	642 461	642 461
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-300 000	-300 000
31.12.2012	2 229 133	2 229 133
Kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses	2 229 133	2 229 133
		Kokku
	Aksiad ja osad	
31.12.2012	2 229 133	2 229 133
Soetamine	5 000	5 000
31.12.2013	2 234 133	2 234 133
Kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses	2 234 133	2 234 133

Lisa 11 Kinnisvarainvesteeringud (eurodes)

Soetusmaksumuse meetod			
			Kokku
	Maa	Ehitised	
31.12.2011			
Soetusmaksumus	562 831	11 545 768	12 108 599
Akumuleeritud kulum	0	-2 919 201	-2 919 201
Jääkmaksumus	562 831	8 626 567	9 189 398
Ostud ja parendused	0	88 898	88 898
Amortisatsioonikulu	0	-427 567	-427 567
31.12.2012			
Soetusmaksumus	562 831	11 634 666	12 197 497
Akumuleeritud kulum	0	-3 346 768	-3 346 768
Jääkmaksumus	562 831	8 287 898	8 850 729
Ostud ja parendused	0	30 995	30 995
Amortisatsioonikulu	0	-433 471	-433 471
31.12.2013			
Soetusmaksumus	562 831	11 665 661	12 228 492
Akumuleeritud kulum	0	-3 780 239	-3 780 239
Jääkmaksumus	562 831	7 885 422	8 448 253

	2013	2012
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	913 284	594 344
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	35 196	26 861

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud AS-le Pihlamaa kuuluvaid tootmishooneid ja maad. Tuginedes juhtkonna hinnangule kajastatakse kinnisvarainvesteeringut ka aruandeaastal soetusmaksumuses. Juhtkond on seisukohal, et kinnisvaraobjekti õiglase väärtus pole mõistliku kulu ja pingutusega hinnatav. Tegemist on väga spetsiifilise otstarbega kinnisvaraobjektiga, millesarnased kinnisvaraturul praktiliselt puuduvad. Seetõttu pole ka võimalik leida võrdlevaid andmeid ostu-, müügi- või renditehingutega analoogilise otstarbega objektidega. Tulenevalt eetoodud argumentidest pole õiglase väärtuse hinnangu usaldusväärsus ja sellest informatsioonist saadav kasu aruande lugejale vastavuses selle leidmiseks tehtava kulu ja pingutusega.

Lisa 12 Materiaalne põhivara

(eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2011						
Soetusmaksumus	152 392	4 329 489	1 723 992	504 417	105 906	6 816 196
Akumuleeritud kulum	0	-1 300 140	-792 877	-298 008	0	-2 391 025
Jääkmaksumus	152 392	3 029 349	931 115	206 409	105 906	4 425 171
Ostud ja parendused	0	0	238 644	26 909	30 982	296 535
Amortisatsioonikulu	0	-108 748	-169 233	-19 241	0	-297 222
Müügid	0	0	-51 251	0	0	-51 251
31.12.2012						
Soetusmaksumus	152 392	4 329 489	1 911 385	531 326	136 888	7 061 480
Akumuleeritud kulum	0	-1 408 888	-962 110	-317 249	0	-2 688 247
Jääkmaksumus	152 392	2 920 601	949 275	214 077	136 888	4 373 233
Ostud ja parendused	53 268	7 779	49 121	1 000	71 248	182 416
Amortisatsioonikulu	0	-95 162	-135 262	-5 040	0	-235 464
Muud muutused	-1	-418 989	-4	0	0	-418 994
31.12.2013						
Soetusmaksumus	205 659	3 918 279	1 960 502	532 326	208 136	6 824 902
Akumuleeritud kulum	0	-1 504 050	-1 097 372	-322 289	0	-2 923 711
Jääkmaksumus	205 659	2 414 229	863 130	210 037	208 136	3 901 191

Müüdnud materiaalne põhivara müügihinnas

	2013	2012
Masinad ja seadmed	0	54 175
Kokku	0	54 175

Aruandeperioodil kanti maha amortiseerunud materiaalsed põhivara soetusmaksumusega 77 692 eurot ja jääkväärtusega 0 eurot.

Lisa 13 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Põhivara				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Rohumaad	
31.12.2011	88 371	11 177	1 461	101 009
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	0	0	-487	-487
31.12.2012	88 371	11 177	974	100 522
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	4 116	0	-487	3 629
Soetused	0	5 397	1 446	6 843
31.12.2013	92 487	16 574	1 933	110 994

Lisa 14 Immateriaalne põhivara

(eurodes)

	Arvutitarkvara	Kokku
31.12.2011		
Soetusmaksumus	18 679	18 679
Akumuleeritud kulum	-5 457	-5 457
Jääkmaksumus	13 222	13 222
Amortisatsioonikulu	-1 867	-1 867
31.12.2012		
Soetusmaksumus	18 679	18 679
Akumuleeritud kulum	-7 324	-7 324
Jääkmaksumus	11 355	11 355
Ostud ja parendused	12 618	12 618
Amortisatsioonikulu	-1 867	-1 867
31.12.2013		
Soetusmaksumus	31 297	31 297
Akumuleeritud kulum	-9 191	-9 191
Jääkmaksumus	22 106	22 106

Lisa 15 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Swedbank Liising AS	34 623	9 713	24 910	0
Danske Bank A/S Eesti filiaal	9 282	3 997	5 285	0
Nordea Finance Estonia AS	37 923	16 392	21 531	0
Kapitalirendikohustused kokku	81 828	30 102	51 726	0

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Swedbank Liising AS	14 989	8 499	6 490	0
Danske Bank A/S Eesti filiaal	36 342	27 060	9 282	0
Nordea Finance Estonia AS	30 343	11 206	19 137	0
Kapitalirendikohustused kokku	81 674	46 765	34 909	0

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2013	31.12.2012
Masinad ja seadmed	117 424	205 503
Muu materiaalne põhivara	0	36 211
Kokku	117 424	241 714

Tütarettevõtted rendivad kapitalirendi tingimustel masinaid ja seadmeid ning transpordivahendeid. Lepingute intressimäärad jäävad vahemikku 2,5%-5,5% aastas ja lõpptähtajad on aastatel 2014-2018.

Lisa 16 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2013	2012
Kasutusrendikulu	16 296	34 455
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2013	31.12.2012
12 kuu jooksul	13 276	5 999
1-5 aasta jooksul	24 576	997

Tütarettevõtted rendivad kasutusrendi tingimustel transpordivahendeid ja inventari.

Lisa 17 Laenukohustused

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Omanikulaenud	19 557	19 557			0%	EUR	2014
Lühiajalised laenud kokku	19 557	19 557					
Pikaajalised laenud							
Swedbank AS	683 671	167 679	515 992	0	EURIBOR+marginaal	EUR	2017
Swedbank AS	4 969 613	419 967	4 549 646	0	EURIBOR+marginaal	EUR	2016
Omanikulaenud	250 211	0	0	250 211	kuni 10%	EUR	
SIA Tirdzniecibas Centrs Pleskodale	1 967 669	1 967 669	0	0	5%	EUR	2014
Pikaajalised laenud kokku	7 871 164	2 555 315	5 065 638	250 211			
Kapitalirendikohustused kokku	81 828	30 102	51 726	0			
Muud laenukohustused							
Swedbank AS	731 962	0	731 962	0	EURIBOR; EONIA+ marginaal	EUR	2014
Muud laenukohustused kokku	731 962		731 962	0			
Laenukohustused kokku	8 704 511	2 604 974	5 849 326	250 211			
	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Swedbank AS	5 322 503	5 322 503			6 kuu EURIBOR+ marginaal	EUR	2013
Omanikulaenud	19 557	19 557			0	EUR	2013
Lühiajalised laenud kokku	5 342 060	5 342 060					
Pikaajalised laenud							
Swedbank AS	849 151	165 514	683 637	0	1 kuu EURIBOR+ marginaal	EUR	2017
Omanikulaenud	438 856	0	0	438 856	kuni 10%	EUR	
Pikaajalised laenud kokku	1 288 007	165 514	683 637	438 856			
Kapitalirendikohustused kokku	81 674	46 765	34 909	0			
Muud laenukohustused							
Swedbank AS	768 471	0	768 471	0	EURIBOR; EONIA+ marginaal	EUR	2014
Muud laenukohustused kokku	768 471	0	768 471	0			
Laenukohustused kokku	7 480 212	5 554 339	1 487 017	438 856			

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2013	31.12.2012
Maa	568 674	568 674
Ehitised	9 336 136	10 243 390
Masinaid ja seadmed	684 322	718 313
Muu materiaalne põhivara	37 915	41 800
Muud varad	174 744	129 715
Kokku	10 801 791	11 701 892

AS Pihlmaa pangalaenu tagatiseks on seatud hüpoteek kinnistule laenuandja kasuks. Vara bilansiline väärtus on 8,45 milj. eurot. Pikaajalise võlana omanikele kajastatakse vähemusosaniku sihtotstarbelist laenu AS-le Pihlmaa kinnisvarainvesteeringu omandamiseks ja kinnistul asuva tootmis- ja laohoone juurdeehituse finantseerimiseks. Laen on tähtajatu ning tagatiseta. Laen on kajastatud pikaajalisena seoses asjaoluga, et omanikud käsitlevad laenu allutatud laenu analoogina krediidasutuse seaduse mõiste tähenduses. AS Oskar LT pangalaenu tagatiseks on seatud hüpoteek kinnistule laenuandja kasuks summas 1,94 milj. eurot. Vara bilansiline väärtus on 2,35 milj. eurot. Ettevõtte vallasvarale on seatud kommerts pant AS Swedbank kasuks.

Lisa 18 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2013	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	441 963	441 963	0	0	
Võlad töövõtjatele	147 754	147 754	0	0	
Maksuvõlad	125 481	125 481	0	0	6
Muud võlad	4 329 089	4 329 089	0	0	
Intressivõlad	173 393	173 393	0	0	
Dividendivõlad	4 145 745	4 145 745	0	0	
Muud viitvõlad	9 951	9 951	0	0	
Saadud ettemaksed	1 650	1 650	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	1 650	1 650	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	5 045 937	5 045 937	0	0	

	31.12.2012	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	489 436	489 436	0	0	
Võlad töövõtjatele	135 794	135 794	0	0	
Maksuvõlad	134 169	134 169	0	0	6
Muud võlad	6 719 227	6 719 227	0	0	
Intressivõlad	163 060	163 060	0	0	
Dividendivõlad	6 534 380	6 534 380	0	0	
Muud viitvõlad	21 787	21 787	0	0	
Saadud ettemaksed	1 650	1 650	0	0	
Tulevaste perioodide tulud	1 650	1 650	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	7 480 276	7 480 276	0	0	

Dividendivõlad on 2012. aastal kajastatud koos dividendide väljamaksmisel kaasneva tulumaksukohustusega.

Aruandeaastal vähendati võlgnevust omanikule varasematel aastatel välja kuulutatud dividendide osas 1,8 milj. euro võrra. 31.12.2013 seisuga on välja maksmata varasematel aastatel väljakuulutatud dividendid summas 4,15 milj. eurot. Nimetatud dividendide väljamaksmisega tulumaksukohustust ei kaasne kuna OÜ Tristafan on

saanud dividendide, mis on väljamaksjate poolt tulumaksuga maksustatud ning välisriigi äriühingult on saadud dividendide, mille aluseks olev kasumiosa on tulumaksuga maksustatud.

Lisa 19 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2011	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2012
Sidusettevõtte negatiivse omakapitali taastamiseks	1 264 135	302 710	0	1 566 845
Muud eraldised	638	0	42	680
Kokku eraldised	1 264 773	302 710	42	1 567 525
	31.12.2012	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2013
Sidusettevõtte negatiivse omakapitali taastamiseks	1 566 845	501 483	0	2 068 328
Muud eraldised	680	0	-528	152
Kokku eraldised	1 567 525	501 483	-528	2 068 480

Bilansis on kajastatud lühiajaline eraldis sidusettevõtte negatiivse omakapitali taastamiseks summas 2 068 328 eurot. OÜ Tristafan juhataja hinnangul on tegemist projektiga, mille arendus- ja ehitustegevus on pikaajaline protsess ning tulu ei eeldata enne viit aastat. Investeeringu elluviimiseks antud laen bilansipäeva seisuga oli 1,36 milj. eurot ja intressinõue 390 tuh. eurot. OÜ Tristafan juhtkonna hinnangul vajadus laenu allahindluseks puudub. Ettevõttel puudub vajadus antud laenu ennetähtaegseks tagasikutsumiseks ning laenuga seotud rahavood ei mõjuta laenuandja igapäevast majandustegevust.

Lisa 20 Tingimuslikud kohustused ja varad

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Tingimuslikud kohustused		
Võimalikud dividendid	40 262 871	34 325 575
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	10 702 788	9 099 798
Kokku tingimuslikud kohustused	50 965 659	43 425 373

Aruandeaastal dividende välja ei kuulutatud.

Lisa 21 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2011	Tulu	31.12.2012
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks			
SAPARD	465 459	-46 463	418 996
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	465 459	-46 463	418 996
Kokku sihtfinantseerimine	465 459	-46 463	418 996

	31.12.2012	Tulu	31.12.2013
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks			
SAPARD	418 996	-418 996	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	418 996	-418 996	0
Kokku sihtfinantseerimine	418 996	-418 996	0

Tütarettevõtte Oskar LT AS muutis 2013. aastal varade sihtfinantseerimise kajastamise meetodit minnes üle brutomeetodilt netomeetodile. Sellest tulenevalt vähendati varade soetusmaksumust saadud toetuse võrra (vt. lisa 12).

Lisa 22 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Osakapital	2 556	2 556
Osade arv (tk)	1	1
Põhikirja kohaselt on OÜ Tristafan miinimumkapitali suuruseks 2 556 eurot ja maksimumkapitali suuruseks on 10 225 eurot.		

Lisa 23 Müügitulu

(eurodes)

	2013	2012
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	9 374 564	8 583 803
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	6 016	7 403
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	9 380 580	8 591 206
Kokku müügitulu	9 380 580	8 591 206
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Lihatoodete müük	7 617 089	7 243 264
Kinnisvara renditulu	913 284	594 344
Rentnikele vahendatavad teenused	753 163	646 610
Hobuste ülalpidamisteenus	23 925	17 105
Põllumajandussaaduste müük	14 569	13 483
Muude kaupade ja teenuste müük	58 550	76 400
Kokku müügitulu	9 380 580	8 591 206

Lisa 24 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2013	2012
Tooraine ja materjal	4 731 549	4 685 003
Müügi eesmärgil ostetud teenused	755 263	650 619
Energia	247 101	245 503
Remondimaterjalid, tööriistad inventar	55 102	68 299
Kinnisvarainvesteeringute haldus	35 196	26 861
Muud	140 390	108 399
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	5 964 601	5 784 684

Lisa 25 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2013	2012
Müügitegevusega seotud kulud	675 137	556 425
Transpordiga seotud kulud	194 668	182 900
Bürookulud	50 619	48 844
Muud tegevuskulud	86 193	65 698
Kokku mitmesugused tegevuskulud	1 006 617	853 867

Lisa 26 Tööjõukulud

(eurodes)

	2013	2012
Palgakulu	870 194	825 503
Sotsiaalmaksud	279 209	268 264
Kokku tööjõukulud	1 149 403	1 093 767
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	96	111

Lisa 27 Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtjatelt

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Finantstulud ja -kulud tütar- ja sidusettevõtjate aktsiatelt ja osadelt	-9 310	0	
Finantstulud ja -kulud sidusettevõtjate aktsiatelt ja osadelt	2 406 509	2 092 134	9;19
Kokku kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtjatelt	2 397 199	2 092 134	

Lisa 28 Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt

(eurodes)

	2013	2012	Lisa nr
Kasum (kahjum) aktsiatelt ja osadelt	1 422 800	1 019 436	3
Intressitulud	1 650 386	1 686 774	
Intressitulu hoiustelt	1 563	3 009	
Intressitulu laenudelt	1 648 823	1 683 765	
Dividenditulu lühiajalistelt finantsinvesteeringutelt	401 906	377 700	
Kokku kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	3 475 092	3 083 910	

Lisa 29 Intressikulud

(eurodes)

	2013	2012
Intressikulu laenudelt	-317 579	-387 677
Intressikulu kapitalirendilt	-3 518	-3 771
Kokku intressikulud	-321 097	-391 448

Lisa 30 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2013	2012
Kasum (kahjum) valuutakursi muutustest	11 733	6 717
Muud finantstulud- ja kulud	-39 180	-957 620
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-27 447	-950 903

Lisa 31 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2013		31.12.2012	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Sidusettevõtjad	8 068 840	2 048 298	8 491 084	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	20 829 158	4 145 745	19 286 708	5 945 745
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	2 770 978	0	1 938 261	0

2013	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed
Sidusettevõtjad	0	650 000
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	677 150	200 000
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	700 000	0
2012		
2012	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed
Sidusettevõtjad	25 000	600 000
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	642 362	200 000
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	30 866

Tristafan OÜ ei ole tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestanud tasusid ega teinud muid olulisi soodustusi.

Tehingud seotud osapooltega on seotud laenude andmisega ning toimunud turutingimustel.

Aruandeaastal hinnati alla pikaajaline intressinõue seotud osapoolte vastu summas 75,6 tuh. eurot. Intressinõue on seotud laenuga summas 1,362 tuh. eurot, mis on antud seotud osapooltele kinnisvaraprojekti omandamiseks ja arendamiseks.

Lisa 32 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2013	31.12.2012
Varad		
Käibevara		
Raha	2 487 154	1 175 729
Finantsinvesteeringud	9 883 208	7 446 996
Nõuded ja ettemaksud	1 042 857	235 283
Kokku käibevara	13 413 219	8 858 008
Põhivara		
Finantsinvesteeringud	41 826 534	39 370 714
Kokku põhivara	41 826 534	39 370 714
Kokku varad	55 239 753	48 228 722
Kohustused ja omakapital		
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Laenukohustused	1 967 669	0
Võlad ja ettemaksud	4 226 386	6 534 380
Kokku lühiajalised kohustused	6 194 055	6 534 380
Kokku kohustused	6 194 055	6 534 380
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	2 556	2 556
Kohustuslik reservkapital	639	639
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	41 691 147	37 636 313
Aruandeaasta kasum (kahjum)	7 351 356	4 054 834
Kokku omakapital	49 045 698	41 694 342
Kokku kohustused ja omakapital	55 239 753	48 228 722

Lisa 33 Konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)

	2013	2012
Mitmesugused tegevuskulud	-17 061	-14 264
Muud ärikulud	0	-2 170
Kokku äriksusum (-kahjum)	-17 061	-16 434
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	1 422 799	1 019 437
Intressikulud	-80 629	0
Muud finantstulud ja -kulud	5 437 612	2 694 983
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 762 721	3 697 986
Tulumaks	588 635	356 848
Aruandeaasta kasum (kahjum)	7 351 356	4 054 834

Lisa 34 Konsolideerimata rahavoogude aruanne (eurodes)

	2013	2012
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	-17 061	-16 434
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	8 488	2
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	12	-3 109
Kokku rahavood äritegevusest	-8 561	-19 541
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	-300 000	0
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	-4 998 450	-1 641 734
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	4 040 812	0
Antud laenud	-2 681 152	-1 072 362
Antud laenude tagasimaksed	932 381	954 297
Laekunud intressid	503 173	553 438
Laekunud dividendid	609 769	1 390 475
Muud laekumised investeerimistegevusest	0	2 669
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 893 467	186 783
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	5 000 000	0
Saadud laenude tagasimaksed	0	-10 659
Makstud intressid	0	-115 785
Makstud dividendid	-1 800 000	-169 341
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	3 200 000	-295 785
Kokku rahavood	1 297 972	-128 543
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 175 729	1 298 134
Raha ja raha ekvivalentide muutus	1 297 972	-128 543
Valuutakursside muutuste mõju	13 453	6 138
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 487 154	1 175 729

Lisa 35 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne (eurodes)

				Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2011	2 556	639	37 636 313	37 639 508
Aruandeaasta kasum (kahjum)			4 054 834	4 054 834
31.12.2012	2 556	639	41 691 147	41 694 342
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-5 786 572
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				9 459 580
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2012				45 367 350
Aruandeaasta kasum (kahjum)			7 351 356	7 351 356
31.12.2013	2 556	639	49 042 503	49 045 698
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-6 086 572
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				8 985 308
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2013				51 944 434

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.05.2014

osaühing Tristafan (registrikood: 10452387) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MATI POLLI	Juhatuse liige	28.05.2014

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

osaühing Tristafan osanikule

Oleme auditeerinud osaühing Tristafan konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2013, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 6 kuni 34, on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeauditiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeauditiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditi protseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt osaühing Tristafan finantsseisundit seisuga 31.12.2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Ene Makus

Vandeauditiitori number 258

EM Audiitorteenused OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 66

Tallinn

30.05.2014

Audiitorite digitaalallkirjad

osaühing Tristafan (registrikood: 10452387) 01.01.2013 - 31.12.2013 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ENE MAKUS	Vandeaudiitor	30.05.2014

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2013
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	45 364 155
Aruandeaasta kasum (kahjum)	6 577 084
Kokku	51 941 239
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	51 941 239
Kokku	51 941 239

Juhatus teeb ettepaneku kasumit mitte jaotada ja liita see eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 5046577
E-posti aadress	mati@sylvester.ee